

KUULONÄKÖVAMMAISTEN LEHTI
No 4/1979

KUULONÄKÖVAMMAISTEN LEHTI

Ilmestyy 22 kertaa vuodessa

N:o 4

28. p:nä helmikuuta 1979

5. vuosikerta

JULKAISIJA

Sokeain Keskusliitto ry

PÄÄTOIMITTAJA

Ulla Kiikka

TOIMITUKSEN OSOITE

Sokeain Keskusliitto ry

Mäkelänkatu 52 A

00510 Helsinki 51

SISÄLLYS

Uutisia	1
Urheilua	4
Kuulo kallein aistimme	6
Puolueet esittelyssä	8
Terveisiä Tyyskylän kursseilta	10
Tietoja apuvälineistä	11
Näkevät sormet -tuotesuunnittelukilpailu	13
Hienopesu	15
Oikaisu	17

UUTISIA

Eduskunta päätti vuoden 1978 työ kautensa (valtiopäivät). Samalla päätti vuonna 1975 valittu eduskunta työnsä ja kansanedustajat voivat keskittyä vaalityöhön.

Eduskuntavaalit pidetään 18-19 maaliskuuta. Eduskuntaan pyrkii yhteensä 1376 ehdokasta, joista 200 valitaan. Äänioikeutettuja (henkilö, jolla on oikeus äänestää, 18 v. täyttänyt suomalainen) on yli 3,5 miljoonaa. Ensi kertaa voivat äänestää 300 000 nuorta.

Posti kantoi viime vuonna vastaanottajille 1600 000 000 lähetystä. Posti ei löytänyt viime vuonna vastaanottajaa 26700 kirjeelle ja 210 pake-tille. Niissä ei ollut joko vastaanottajan tai lähettäjän osoitetta, tai lähettäjä oli kuollut tai muuttanut eikä uutta osoitetta ollut tiedossa. Tällaiset kirjeet ja kortit poltetaan. Paketit myydään huutokaupassa. Postilla on taloudellinen vastuu (korvaa) vain kirjatusta ja vakuutetuista lähetyksistä. Tavallisista lähetyksistä posti ei taloudellisesti vastaa. Omalla vastuulla lähettäjä lähettää tavallisen paketin tai kirjeen. Kirje-

salaisuudesta posti on vastuussa. Tuntemattomaksi jäänyt kirje ei saa joutua sivullisen käsiin, siksi se poltetaan.

— — —

Paksu jääpeite on aiheuttanut vaikeuksia ammattikalastajille tänä talvena. Jään aiheuttamat pulmat ovat jokatalvisia, mutta tänä talvena meri on jäätynyt kuukautta aikaisemmin kuin tavallisesti. Kalastus on keskeytynyt Perämerellä, jossa on 60 cm:n paksuinen jää. Etelämpänä Selkämerellä on avomerta, mutta kasautuneet jääryöykkiöt estävät troolarien (kalastusalus) pääsyn merelle. Suomen lahdella jään paksuus on 25-40 cm ja ulottuu ulkosaaristoon. Kalastus on myös hyötynyt aikaisesta jäätymisestä. Nuotakalastajat ovat voineet aloittaa kalastuksen jo joulukuussa.

— — —

Kiinan varapääministeri Deng Xiaoping on vierailut Yhdysvalloissa. Deng on ensimmäinen kiinalainen johtaja, joka vierailee Yhdysvalloissa Kiinan vuoden 1949 vallankumouksen jälkeen. Deng neuvotteli presidentti Carterin kanssa sekä tutustui Amerikan teollisuuteen.

— — —

Iranin keisarikunnan aika päättyi — Iranin uusi valtakumousohallitus ilmoitti että Shaahia kannattaneen armeijan vastustus on päättynyt. Iranin yli 2500 vuotta vanha monarkia (yhden henkilön yksinvalta) päättyi kun maan uskonnollisen johtajan Khomainin kannattajat ottivat haltuunsa shaahin talvipalatsin. Shaahin nimittämä pääministeri luovutti paikkansa Bazgarganille, jonka Khomaini nimitti uudeksi pääministeriksi.

Ajatolla Khomaini vetosi kannattajiinsa järjestyksen säilyttämiseksi. Siitä huolimatta taistelut Teheranissa ovat jatkuneet.

Shaahi perheineen on maanpaossa Marokossa.

— — —

Öljynviejämaiden järjestö Opec on päättänyt korottaa öljyn hintaa 14,5 % ensi vuoden aikana. Korotukset toteutetaan neljässä vaiheessa ja vuoden ensimmäisenä päivänä öljyn hinta nousee 5 %. Öljy maksaa ensi vuoden lopussa 14,54 dollaria (n. 58 Suomen mk) barreilta (tilavuusmitta n. 160 l) öljynviejäjärjestö Opec, jonka muodostaa 13 maata tuottaa puolet maailman raakaöljystä. Siihen kuuluu mm. Irak, Saudi-Arabia, Iran, Venezuela, Libya.

Kun Opec päättää korottaa öljyn hintaa se vaikuttaa koko kansainväliseen taloudelliseen ja poliittiseen tilanteeseen. Hinnan korotus ei ole vielä vaikuttanut öljyn hintaan Suomessa. Mutta luultavasti myös Neuvostoliitto korottaa öljyn hintaa. Suomeen tuodaan vuodessa n. 11 miljoonaa tonnia öljyä. Noin 7 milj. tonnia tuodaan Neuvostoliitosta ja loput Opec-maista.

URHEILUA

Hiihdon SM-kisojen kaksoismestariksi hiihti Jouko Liljeroos, joka voitti sekä 50 että 15 km:n matkan. Naisten 20 km:n voiton otti Marja-Liisa Hämäläinen. Toiseksi tuli Hilikka Riihivuori, joka voitti 5 km:n mestaruuden.

Mäenlaskun mestariksi ponkaisi Pentti Kokkonen.

Lake Placidin esiolympiakisojen ensimmäinen hiihtopäivä oli mu rheellinen. Miesten 30 km:n paras suomalainen oli viidestoista. Voiton vei Norjan Oddvar

Brå. Naisten kymmenen kilometriä ei ollut paljon parempi. Nopein suomalainen Hilikka Riihivuori oli kahdeksas. Kärjessä oli neljä neuvostohiihtäjää. Miesten 15 km:n voitti myös Norjan Brå. Suomen Juha Mieto oli 11. Hymyt irtosivat ensi kertaa suomalaisten keskuudessa naisten viiden kilometrin jälkeen. Hilikka Riihivuoren neljäs ja Marja-Liisa Hämäläisen viides sija toi lohtua kilpailujen murheellisiin alkutunnelmiin. Kylmä sää ja kovat pakkaset haittasivat koko kisojen ajan. Kovassa pakkasessa suoritettussa ampumahiihdossa Heikki Ikola sai pronssia.

Pentti Kokkonen voitti Lake Placidin esikisojen ison mäen kilvan 255,6 pisteellä. Kakkosena oli DDR:n Duschek, joka jäi Kokkosesta 5,1 pistettä. Pikku-mässä Kokkonen oli toinen ja sai tunnustaa Länsi-Saksan Peter Leitnerin paremmaksi. Päätöspäivän viestejä ei hiihdetty kovan pakkasen vuoksi.

Lake Placidin epävirallisessa mitalitilastossa Suomi sijoittui neljänneksi Neuvostoliiton Norjan ja DDR:n jälkeen.

JÄÄKIEKKOILUA

Suomi jäi viidenneksi eli viimeiseksi jääkiekkoilun Izvestija-ottelussa Moskovassa. Asia varmistui Leijo-

nien (Suomen joukkue) viimeisessä pelissä Ruotsia vastaan. Ruotsi voitti ottelun 4-1.

Neuvostoliitto ja Tsekkoslovakia pelasivat viimeisessä ottelussa tasapelin 3-3, pisteet molemmilla 7. Neuvostoliitto voitti ottelun tehtyään koko ottelussa enemmän maaleja kuin tsekkoslovakia. Kolmantena oli Kanada ja myös Ruotsi.

KUULO KALLEIN AISTIMME

Maassamme on noin 300 000 kuulovammaista. Kuurot ja huonokuuloiset luokitellaan nykyisin ns. kuulovammaisiin, mutta huonokuuloinen ei ole kuuro eikä päinvastoin. Huonokuuloinen eroaa kuurosta sen vuoksi, että hän pystyy erottamaan puhujan sanoja kuulokojeella tai ilman kuulolaitettakin lähellä puhujan äänen. Sanojen erottelukyky riippuu tietenkin kuulovamman asteesta. Kuulun itse ns. huonokuuloisiin. Kuulovamma on korvaamatonta todellisuutta ja sen vaikutuksia lisää sen kokeminen terveyttä, kauneutta ja nuoruutta palvovassa yhteiskunnassa. On sanottu, että kuulovamma sinänsä ei ole

mikään ongelma vaan ongelma on vamman aiheuttama eristyneisyys ihmissuhteista.

Lienee kuitenkin turhaa korostaa vamman tuomia vaikeuksia liiaksi, on voitava hyväksyä rajoituksensa ja kohdata tosiasiat rehellisesti ja elää niiden mukaan.

Onneksi tekniikka on tullut mukaan kuulovammaisenkin avuksi. Kuulokoje on meidän tärkein apuvälineemme, jonka tavallinen minimipalkannauttaja ja eläkeläinen voi saada ilmaiseksi. Sen sijaan joudumme maksamaan vähintään 50 % itse kaikista muista apuvälineistä. Kun kuulovammainen haluaa lisävalmennusta kojeen käytön hallitsemiseksi tai paristot koneeseen joutuu hän itse kustantamaan ne.

Siksi moni meistä luopuu oikeudestaan saada invalidihuoltoa ja kärsii mieluummin edelleen vammaan. Siitä on seurauksena, että vammaisen jää kuntouttamatta eikä ole enää täysipainoinen veroa maksava kansalainen.

Olisikin vielä paljon tehtävä saadaksemme kuulovammaisille kansalaisina tasavertaiset oikeudet ja heidän kuntoutuksensa kansanterveystyöhön kuuluvaksi. Hyvästäkin informaatiosta (tiedotuksesta) huolimatta normaalikuuloisen yleisön kiinnostus

kuuloasioita kohtaan on laimeata. Lukuisista laitteista ja koneista huolimatta kuulovammaisille ja kuurosokeille tärkeimmäksi kontaktimuodoksi jää edelleenkin henkilökohtainen kosketus toisiin ihmisiin.

Helka Kähkönen

PUOLUEET ESITTELYSSÄ

Suomen Kansan Yhtenäisyyden puolueen tarkoituksena on kerätä yhteen kansalaiset yhteistoimintaan paremman yhteiskunnan rakentamiseksi. Puolue pyrkii

- turvaamaan Suomen itsenäisyyden ja puolueettomuuden ja laajentamaan maailmanrauhaa ja yhteistyötä.
- lujittamaan vapaata kansanvaltaista yhteiskuntajärjestystämme
- luomaan tasa-arvoa kaikille
- edistämään yhteiskunta- ja aluepolitiikkaa ottaen huomioon syrjäseutujen ja kehitysalueiden ongelmat

- vahvistamaan suvaitsevaisuutta ihmisoikeuksien periaatteita ja uskonnollisten arvojen kunnioitusta
- matalapalkkaisten, eläkeläisten, veteraanien, so-
tainvalidien ja vammautuneiden taloudellisten
vaikeuksien poistamiseen
- palkansaajien, viljelijöiden ym. sosiaalisten ja ta-
loudellisten etujen edistämiseen.

Perustuslaillinen Kansanpuolue pitää valtiollisen toiminnan tehtävänä turvata ja lujittaa Suomen itsenäisyyttä ja vapautta. Puolue asettaa maan ja kansan edun puolueiden ja kansan edun edelle. Poliittisessa toiminnassa puolue puolustaa yksityisen kansalaisen oikeutta äänestää vaaleissa. Puolue haluaa kehittää suomalaista elämänmuotoa. Puolue uskoo, että Suomi voi kehittää hyvät suhteet kaikkiin valtioihin puolueettomuuspolitiikkaa korostaen.

Suomalaisen yhteiskunnan perusarvoja ovat koti, uskonto ja isänmaa, joilla tulevaisuus rakennetaan. Puolue korostaa länsimaisen vapaan markkinatalouden ja yksityisyritteliäisyyden merkitystä. Perustuslaillinen Kansanpuolue pyrkii yhdistämään Suomen voimat vastustamaan vapaata tukahduttavaa sosialismia ja kommunistia.

TERVEISIÄ TYYSKYLÄN KURSSEILTA

Tämän vuoden ensimmäiset kurssit pidettiin Tyyskylässä 8 – 12.1. Tällä kertaa sopi ainoastaan 13 kurssilaista ja muutamia oppilaita. Valitettavaa on ettei kaikkia ilmoittautuneita voitu ottaa koska paikat olivat täynnä.

Saavuin vaimoni kanssa puolta tuntia aikaisemmin kuin toiset koska meillä oli matkaa vain 29 km. Osa oli vanhoja tuttuja ja uusiakin tulokkaita oli mukana. Suurin yllätys oli se, koko talonväki osasi viittoja. Mutta minulta unohtui viittomakieli penkin alle. Talonväki huolehti meistä kaikista niin hyvin kuin kuninkaan perheen jäsenistä. Kurssin ohjelma oli vaihtelevaa niinkuin monina muina vuosina.

Käytin suuren osan aikaa konekirjoitusoppitunteihin. Katsoin itselleni konekirjoituksen tärkeäksi koska en ole pystynyt vuodesta 1961 alkaen kynällä kirjoittamaan.

Nostin tämän ensimmäiselle sijalle, koska useat ihmiset eivät osaa lukea pisteitä esimerkiksi viranomaiset ja monet muut. Kiitos Leenalle hyvästä opetuksesta.

Mitä sitten tulee tähän kirjoittamiseen, sitä en missään tapauksessa pysty jälkeinpäin lukemaan.

Päätöspäivän illalla pidettiin pieni ohjelmallinen iltama. Yhdessä ohjelmassa eräs kurssilainen esiintyi niinkuin Miss Suomi. Oli siinä nauramista, että tuli pisarat silmistä.

Merenkuningas

TIETOJA APUVÄLINEISTÄ

Kaija Salekari

Sokeain Keskusliiton apuvälineosastolta voi ostaa ja lainata apuvälineitä.

Apuvälineosastolla on myytävänä n. 300 erilaista apuvälinettä. Kalleimpia apuvälineitä voi saada lainaksi. Apuvälineet lainataan toistaiseksi (= niin kauaksi aikaa kun tarvitset apuvälinettä). Lainaaja vastaa apuvälineen huollosta. Sokeain Keskusliitto maksaa korjaukset. Jos lainaaja ei enää tarvitse apuvälinettä, hänen on palautettava se takaisin Sokeain Keskusliittoon.

Lainattavia apuvälineitä ovat:

Kirjoituskone

Pistekirjoituskone

Isokirjoituskone (kirjoittaa isoa tekstiä)

★

Kasettinauhuri

Avokelanauhuri + kuulokkeet

★

Akustatyyny – kuulolaitteen käyttäjille tarkoitettu vahvistin television ja radion kuuntelua varten. Tämä apuväline on pieni, litteä tyyny. Se asetetaan tuolin selkänojalle, jos käytät korvantauskuulolaitetta. Jos sinulla on johtokuulolaite, akustatyyny asetetaan tuolin istuimelle. Kuuntelu tapahtuu puhelinassenssa.

★

Kuurosokean keskustelukone – Tellatouch. Tämän laitteen käyttö vaatii pistekirjoitustaitoa. Tellatouch on pienen kirjoituskoneen näköinen laite. Siinä on sekä kirjoituskoneen että pistekirjoituskoneen näppäimet. Koneen takaosassa on pieni metallilevy, johon pistekirjaimet nousevat. Jokainen näkevä ja kuuleva voi tällä koneella viestittää kuurosokealle. Myös pistekirjoitusta taitava sokea voi kommunikoida tällä koneella kuurosokean kanssa.

★

Kuurosokean herätyskello. – Kellotaulu on avonainen. Numeroiden kohdalla on pisteet. Kelloon yhdistetään johdon avulla pieni tärustin. Tärustin kiinni-

tetään tyynyn alle esim. hakaneulalla.

★

Jos olet kiinnostunut näistä apuvälineistä, ota yhteys Kaija Salekariin. Saat sitten apua hakemusten laatimisessa. Seuraavassa lehdessä saat tietoja myynnissä olevista apuvälineistä.

NÄKEVÄT SORMET -TUOTESUUNNITTELUKILPAILU

Sokeain Keskusliitto on julistanut uusien mallien ja ideoiden suunnittelukilpailun. Kilpailuun voivat osallistua kaikki Suomen kansalaiset. Kilpailuun voi osallistua myös työryhmänä. Kilpailun avulla pyritään lisäämään kiinnostusta käsityöammatteja kohtaan. Näkövammaisten käsitöiden perinteellisiä materiaaleja (= raaka-aineita) ovat:

- paju, rottinki, bambu
- karvat, jouhet, harjakset, keino- ja luonnonkuidut, tuohi
- metalli peltinä, lankana, nauhana, foliona, heloina
- puu

— kangas, langat, naru

Kilpailuehdotusten laatimisohteet:

Kilpailutyöt voidaan tehdä mallityönä tai piirustuksina. Piirustukset on tehtävä mittakaavassa 1:10, 1:5 tai 1:1. Piirustus on kiinnitettävä jäykälle, A 2-kokoiselle tai A 1-kokoiselle pahville. Ehdotuksiin saa kiinnittää koneella kirjoitetun selostuksen ehdotuksista.

Kilpailutöihin on liitettävä nimimerkki. Nimimerkki kiinnitetään kilpailutyön ala- tai takapintaan, piirustuksessa oikeaan yläkulmaan.

Ehdotusten mukaan on liitettävä kaksi kirjekuorta. Toisen päälle kirjoitetaan »palautuskuori». Kuoren sisälle laitetaan kilpailuehdotuksen palautusosoite. Toisen kirjekuoren päälle kirjoitetaan »nimikuori». Tämän kuoren sisälle laitetaan kilpailuehdotuksen laatijan nimi ja osoite. Kilpailuaika on 10.1.79 – 18.4.79.

Kilpailuun lähetettävät työt lähetetään osoitteella:

Sokeain Keskusliitto ry
Mäkelänkatu 52 A
00510 Helsinki 51

Paketin päälle kirjoitetaan tunnus »Näkevät sormet»:

Palkinnot:

I palkinto	12.000 mk
II palkinto	9.000 mk
III palkinto	6.000 mk

Lunastukset à 1000 mk, vähintään 9 kpl.

Kilpailutöiden arvostelussa kiinnitetään huomiota mm. esineen tarkoituksenmukaisuuteen, ulkonäköön ja valmistustavan sopivuuteen näkövammaisille.

Lähempiä tietoja kilpailuista voitte saada Ulla Kiikalta tai Kaija Salekarilta.

HIENOPESU

Hienopesuna pestään arat tekstiilit, jotka eivät kestä yli 30-40 °C:n lämpöä. Liian kuuma vesi voi aiheuttaa kutistumista, rypistymistä tai vanumista. Tällaisia tekstiilejä ovat villa, tekokuituneuleet (esim. ak-

ryyli) ja silkki. Tekstiilien hoito-ohjeissa hienopesu merkitään pesusoikolla, jossa on lukema 30 ° tai 40 °.

Käytä runsasti vettä, tällöin vaate ei rypisty ja hankaudu.

Valitse hienopesuun tarkoitettu pesuaine. Liota pesuaine hyvin veteen ennen vaateen upottamista. Pese vaate nopeasti.

Pese pehmeät villavaatteet veden alla puserrellen. Älä kierrä äläkä hiero vaatetta.

Kokoa vaate mytyksi, kun siirät sen vedestä toiseen. Pidä sileät, tiiviit kankaat ja neuleet koko pesun ajan mahdollisimman suorina. Pese pehmeällä harjalla tai sienellä.

Huuhtelee vaatteet riittävän monessa (4 – 5) vedessä. Viimeiseen veteen voi lisätä huuhteluainetta, joka poistaa sähköisyyttä ja pehmentää vaatteita. Kuivata vaatteet huolellisesti. Pehmeät villamaiset vaatteet voi lingota, mutta ei pitkään. Myös neuleista voi enimmänsä kosteuden poistaa painelemalla niitä pyyhkeiden välissä. Kuivata painavat vaatteet tasaisella alustalla hyvin oiottuina (suorina). Kevyet vaatteet voi kuivattaa vaateripustimella.

OIKAISU

Kuurosokeiden verryyttelypuvun hinta on 125 mk – ei 25 mk niinkuin lehdessä no 3 oli.